

Sygn. akt III Cz 541/16

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Leszek Dąbek

Sędziowie: SO Marcin Rak

SO Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2016 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy egzekucyjnej z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

przeciwko dłużnikowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

o świadczenie pieniężne

w przedmiocie skargi wierzyciela na postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rybniku T. W. z 30 września 2015 roku wydane w sprawach o sygnaturach akt Km 4039/15, Km 4040/15, Km 4041/15, Km 4043/15 i Km 4044/15

na skutek zażalenia wierzyciela

na postanowienie Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 16 lutego 2016 r., sygn. akt I Co 1603/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Marcin Rak

Sygn. akt III Cz 541/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 16 lutego 2016 roku Sąd Rejonowy w Rybniku oddalił skargę wierzyciela na czynności komornika związane z wydaniem postanowień w przedmiocie umorzenia postępowań egzekucyjnych i ustaleniu ich kosztów. W uzasadnieniu wskazał, że komornik wyegzekwował kwotę całości należności od dłużniczki w trybie postępowania sądowego, albowiem doszło do zbiegu egzekucji sądowej z administracyjną, a koszty egzekucyjne powstałe w egzekucji należności pieniężnej w trybie administracyjnym są dochodzone na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego na tę należność. W przypadku przejęcia sprawy przez komornika do łącznego prowadzenia podmiot dochodzący należności w jej toku, co do zasady działa na prawach i w ramach obowiązków innych wierzycieli egzekucji sądowej, nie ma przesłanek, aby w przypadku egzekucji roszczeń pieniężnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wykraczać poza zakres roszczenia określonego tytułem wykonawczym i realizować wnioski ponad kwotę w nim wskazaną. Sąd Rejonowy orzekając oparł się na treść art. 797 k.p.c. w związku z art. 803 k.p.c., art. 804 k.p.c., art. 816 k.p.c., art. 770 k.p.c. w związku z art. 767 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie złożył wierzyciel wnosząc o jego uchylenie i nakazanie komornikowi sądowemu kontynuowanie egzekucji, aż do pełnego zaspokojenia należności określonych we wniosku administracyjnym organu egzekucyjnego z 25 września 2015 roku, to jest z uwzględnieniem kosztów egzekucji administracyjnej należnych Dyrektorowi Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w R.. W uzasadnieniu wskazał, że komornik kończąc egzekucję ustalił koszty postępowania tylko w zakresie kosztów egzekucji sądowej naliczonych po dacie otrzymania tytułów od administracyjnego organu egzekucyjnego pomijając tym samym fakt powstania w sprawie kosztów egzekucji administracyjnej. Nie wyegzekwował więc kosztów egzekucji administracyjnych należnych Dyrektorowi Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w R.. Natomiast wymagalność kosztów egzekucyjnych i obowiązek ich opłacenia przez dłużnika nie jest związany z wyegzekwowaniem wierzytelności objętej tytułem, ale ze wszczęciem egzekucji i dokonaniem zajęcia, które nie jest uchylane z dniem zaistnienia zbiegu i pozostaje w mocy po przekazaniu tytułów sądowemu organowi egzekucyjnemu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W zażaleniu wierzyciel zupełnie pominął istotne w rozpoznaniu sprawy uregulowanie art. 64c § 11 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1619 ze zm.) – zwanej dalej u.p.e.a., zgodnie z którym jeżeli czynności egzekucyjne powodujące powstanie kosztów, o których mowa w art. 64 § 1 pkt 2-6 i § 6 u.p.e.a. (a więc opłaty manipulacyjne oraz za stosowanie środków egzekucyjnych), zostały dokonane przez więcej niż jeden organ egzekucyjny, to uzyskane z tego tytułu środki pieniężne rozdziela się między te organy w proporcji odpowiadającej stosunkowi wyegzekwowanych przez nie kwot do kwot wyegzekwowanych w całym postępowaniu egzekucyjnym. Ten przepis zaś w całości wskazuje, że koszty może otrzymać tylko ten organ, który wyegzekwował należność, a jeżeli wyegzekwowanie tej należności w części zostało dokonane przez jeden z organów, a w części przez drugi, to uzyskane środki rozdziela się w proporcji wskazanej w tym przepisie. Natomiast organ, który nic nie wyegzekwował nie otrzyma żadnej części opłaty za zajęcie lub manipulacyjnej. Opłata organowi należy się dopiero wówczas, gdy co najmniej w części wyegzekwuje należność. Wtedy dopiero można rozważać jaką część opłaty powinien on uzyskać. Także Sąd Rejonowy pominął w swoich rozważaniach ten przepis.

W rozpoznawanej sprawie administracyjny organ egzekucyjny w żaden sposób nie wyegzekwował chociażby części należności objętej tytułem wykonawczym, a co za tym idzie nie przysługuje mu zwrot kosztów. Przepis art. 64c § 11 u.p.e.a. wskazuje bowiem, że opłaty za czynności egzekucyjne zależne są od skuteczności przeprowadzonej egzekucji przez konkretny organ i jemu się należą. W tym zakresie Sąd Okręgowy w obecnym składzie w pełni akceptuje pogląd prawny wyrażony w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z 18 marca 2004 roku (sygn. akt III CZP 6/04, LEX nr 520121), a sprowadzający się do twierdzenia, że od 1 stycznia 2004 roku, na skutek nowelizacji art. 64c doszło do powiązania konieczności pobierania opłaty egzekucyjnej ze skutecznością prowadzonej egzekucji, a orzekając o kosztach postępowania przed organem administracyjnym na podstawie art. 774 k.p.c. komornik stosuje przepisy postępowania administracyjnego, co do ewentualnych powstałych tam kosztów przed przejęciem egzekucji. Komornik musi więc stosować regulację art. 64c § 11 u.p.e.a. wraz z art. 774 k.p.c.

Sąd Rejonowy nie zwrócił uwagi na regulację omawianego unormowania wskazując jedynie, że komornik nie może wyegzekwować należności, która nie jest objęta tytułem wykonawczym. Trzeba w tym miejscu podkreślić, że komornik egzekwując należność wynikającą z tytułu wykonawczego jest uprawniony do ustalenia i pobrania wraz z tą należnością kosztów postępowania egzekucyjnego i to zarówno powstałych w egzekucji administracyjnej, jak i sądowej. Tytułem do egzekucji tych kosztów powstałych w postępowaniu administracyjnym jest postanowienie komornika o ich ustaleniu wydane na podstawie art. 774 k.p.c. w związku z art. 64c § 11 u.p.e.a., albowiem na obecnym etapie egzekucja została już przeniesiona do innego trybu po zaszłym zbiegu. Jednocześnie trzeba podkreślić, za Sądem Najwyższym, że koszty wskazywane w zawiadomieniu o wszczęciu egzekucji ściągają się wraz z dochodzonym roszczeniem, nie podlegają one zaś egzekucji, a ich ściągnięcie jest czynnością faktyczną, której dokonanie wynika z ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 790 ze zm), która określa wysokość opłaty egzekucyjnej, nie pozostawiając komornikowi swobody także co do samego faktu jej pobrania (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 13 lipca 2011 r., sygn. akt III CZP 37/11, OSNC 2012/3/32). Tak ustalone koszty powstałe

w toku egzekucji administracyjnej komornik ma obowiązek ściągnąć, gdyż egzekwuje się ją na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego na tę należność (art. 64c § 6 u.p.e.a.). „Ta należność” oznacza dochodzoną w toku egzekucji kwotę objętą tytułem wykonawczym, w sposób oczywisty nie są tym tytułem bezpośrednio objęte koszty postępowania egzekucyjnego, gdyż w chwili jego wystawiania nie mogły być wiadome [por. W. G.: Komentarz do art.64(c) ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, teza 13.1. do art. 64c oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 13 sierpnia 2014 r., sygn. akt II FSK 2026/12; LEX 1500158, który wskazał, że zasadą postępowania egzekucyjnego jest, że opłaty za dokonane czynności egzekucyjne oraz wydatki poniesione przez organ egzekucyjny, obciążają zobowiązanego, który już w trakcie postępowania egzekucyjnego ma obowiązek ich ponoszenia (art. 64c § 1 u.p.e.a.) i są dochodzone na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego na należność pieniężną (art. 64c § 6 u.p.e.a.); koszty egzekucyjne, jako że wynikają z przepisu prawa, nie są ustalane w formie aktu administracyjnego, jest to więc czynność materialno-techniczna].

W rozpoznawanej sprawie komornik nie mógł więc ustalić w jakiegokolwiek wysokości powstałych kosztów postępowania egzekucyjnego w administracji, gdyż organ administracji nie wyegzekwował żadnej należności w toku prowadzonego postępowania. Inaczej sytuacja wyglądałaby wówczas, gdyby organ administracji wyegzekwował jakąś część należności, wówczas przysługiwałyby mu koszty postępowania w odpowiedniej części, a ustaliłby je komornik postanowieniem wydanym na podstawie art. 774 k.p.c. biorąc pod uwagę art. 64c § 11 u.p.e.a.

Dlatego też zarzuty zażalenia okazały się bezzasadne, a orzeczenie Sądu Rejonowego mimo braku przytoczenia właściwej normy prawnej okazało się ostatecznie prawidłowe.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 385 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c., należało oddalić zażalenie jako bezzasadne.

SSO Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Marcin Rak